

Muistio Energiaviraston määräyksestä sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä

1 Taustaa

Energiavirasto on 22.12.2023 antanut uuden määräyksen sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä (3780/000002/2023, jäljempänä myös *laskuerittelymääräys*). Määräys tulee voimaan 1.6.2024, jolloin määräyksellä kumotaan Energiaviraston 29.9.2023 antama määräys sähkön myyntiä ja sähkön jakelua koskevien laskujen erittelystä (3128/000002/2023).

Tämän muistion tarkoituksena on toimia sähkön vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden apuna laskuerittelymääräyksen tulkinnassa määräyksen 3780/000002/2023 voimaantulon jälkeen 1.6.2024 alkaen. Muistiossa ei ole esitetty kaikkia määräyksen muuttuneita kohtia vaan ainoastaan ne kohdat, joiden on arvioitu vaativan eniten apua tulkinnassa. Muistio ei ole juridisesti sitova.

2 Lainsäädäntö

Sähkömarkkinalain 57 §:n 3 momentin mukaan jakeluverkonhaltijan on esitettävä laskussa jakeluverkkonsa käyttäjälle erittely siitä, miten sähkönjakelun hinta muodostuu. Sähkönjakelun hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Jakeluverkonhaltijan on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Vastaavasti sähkömarkkinalain 69 §:n 3 momentin mukaan vähittäismyyjän on esitettävä laskussa loppukäyttäjälle erittely siitä, miten sähkön hinta muodostuu, sekä tieto sopimuksen voimassaoloajasta. Sähkön hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Vähittäismyyjän on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Sähkömarkkinalain 75 e §:n 1 momentin mukaan verkonhaltijan on luovutettava loppukäyttäjälle ja sähköntuottajalle tai näiden nimeämälle taholle jäljennös loppukäyttäjän tai sähköntuottajan omaa sähkönkäyttöä ja sähköntuotantoa koskevista mittaus- ja kulutustiedoista, jotka verkonhaltija on kerännyt sähkönkäyttöpaikan mittauslaitteistosta. Loppukäyttäjälle, jolle on asennettu etäluettava mittauslaitteisto, tai tämän nimeämälle taholle on lisäksi luovutettava loppukäyttäjän pyynnöstä tämän aiempaa sähkönkulutusta eri ajanjaksoilla kuvaavia tietoja, jotka mahdollistavat loppukäyttäjän sähkönkäyttöä koskevien yksityiskohtaisten

13.2.2024

tarkasteluiden tekemisen. Tiedot on luovutettava koneluettavassa ja helposti muokattavassa vakiotietomuodossa sähkökäyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti. Sähkömarkkinalain 75 e §:n 4 momentin mukaan kyseiset tiedot on luovutettava loppukäyttäjälle ilman erillistä korvausta. Vähittäismyyjä ja jakeluverkonhaltija voivat osoittaa sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön kyseisten tietojen luovuttajaksi.

Sähkömarkkinalain 75 e §:n 5 momentin mukaan Energiavirasto voi antaa 1–3 momentissa tarkoitettujen tietojen osalta tarkempia määräyksiä:

- 1) muodosta, jossa tiedot on luovutettava;
- 2) aiempaa sähkökulutusta ja toteutettua kulutusjoustoja koskevien tietojen erittelyä;
- 3) tietojen luovuttamisessa noudatettavasta menettelystä.

3 Laskuerittelymääräyksen muutoksia

Sähkömarkkinalain muuttamisesta annetulla lailla (497/2023) sähkömarkkinalakiin on lisätty uusi 13 a luku, johon on koottu aikaisempaa yksityiskohtaisemmat laskutusta koskevat säännökset. Kyseisen lain 105 a–105 f § tulevat voimaan 1.6.2024. Ennen mainittujen pykälien voimaantuloa sovelletaan kyseisen lain voimaan tullessa voimassa olleita 57, 57 a, 69 ja 69 a §:ää.

Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää. Energiaviraston antamalla laskuerittelymääräyksellä täsmennetään siten sähkömarkkinalain säännöksiä mutta määräyksessä ei toisteta sähkömarkkinalain sisältämiä säännöksiä. Uudesta laskuerittelymääräyksestä on poistettu ne aikaisempaan laskuerittelymääräykseen (3128/000002/2023) sisällyneet säännökset, joista on otettu 1.6.2024 voimaantulevat säännökset sähkömarkkinalakiin. Määräyksestä on poistettu myös aikaisemman määräyksen kuluttajansuojalakiin viittaava kohta tarpeettomana.

Laskuerittelymääräys ei ole tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia laskutusta koskevia vaatimuksia, vaan sähköön vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden on määräyksen lisäksi huomioitava muun lainsäädännön laskutusta koskevat säännökset.

3.1 Laskuerittelymääräyksen 3 §

Laskuerittelymääräyksen 3 §:ssä on esitetty laskutustiedot, jotka on esitettävä loppukäyttäjän laskussa sähkömarkkinalain 105 c §:ssä säädettyjen laskutustietojen lisäksi. Määräyksen 3 § ei siten ole laskussa esitettävien laskutustietojen osalta tyhjentävä vaan se täydentää sähkömarkkinalain 105 c §:ssä säädettyä.

Määräyksen 3 §:n 2 momentin mukaan suorituksen tai palvelun hinnan muodostumisesta koskevana erittelynä loppukäyttäjän laskussa on esitettävä kunkin suoritukseen tai palveluun liittyvän maksun osalta erikseen laskutettavien yksiköiden määrä, yksikköhinta ja veloittettava summa.

Määräyksen 3 §:n 3 momentin mukaan määräyksen 1 §:ssä tarkoitettussa laskussa on kerrottava, että sähköön tuotannon energialähteet ovat voineet hyötyä myös

13.2.2024

sellaisista kannustimista, joita ei ole rahoitettu laskuerittelyssä mainituilla maksuilla. Määräyksen 3 §:n 3 momentilla täytetään sähkön sisämarkkinoista annetun direktiivin 2019/944/EU täytäntöönpanon edellyttämät vaatimukset. Direktiivin mukaisesti määräyksen 3 §:n 3 momentti koskee sekä sähkön vähittäismyyjän että jakeluverkonhaltijan laskutusta.

Määräyksen 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuja kannustimia voivat olla esimerkiksi ns. syöttötariffijärjestelmän kautta uusiutuvia energialähteitä käyttävien sähkön tuottajien saamat tuotantotuet tai energian tuotantohankkeiden saamat muut rahoitus- tai investointituet, joita ei rahoiteta sähkön loppukäyttäjiltä erikseen perittävillä maksuilla.

Energiavirasto toteaa, että määräyksen 3 §:n 3 momentin vaatimuksen täyttää esimerkiksi asiakkaan laskulla oleva maininta "Sähkön tuotannon energialähteet ovat voineet hyötyä myös sellaisista kannustimista, joita ei ole rahoitettu laskuerittelyssä mainituilla maksuilla".

Määräyksen 3 §:n 4 momentin mukaan, jos laskutus koskee dynaamisen hinnan sähköntoimitussopimusta tai muuta sähköpörssin hintaan perustuvaa sähköntoimitus- tai sähköntoimitus sopimusta on loppukäyttäjälle annettava sähköntoimitajan sähköisessä asiakasportaalissa erittely sopimuksen mukaisista laskutuskauden aikana eri ajanjaksoina voimassa olleista hinnoista ja niitä vastaavista kulutusmääristä siten, että loppukäyttäjät voi tarkistaa laskutetun sähköenergian hinnan oikeellisuuden.

Energiavirasto toteaa, että sähköisestä asiakasportaalista tulee löytyä laskutusjakson aikana kaikki voimassa olleet hinnat ja niitä vastaavat kulutusmäärät eli esimerkiksi jokaisen tunnin osalta voimassa ollut hinta ja sitä vastaava asiakkaan kulutusmäärä. Määräyksen 3 §:n 4 momentti soveltuu kaikkiin niihin tilanteisiin, joissa hinta muuttuu automaattisesti sopimuksessa ilmoitetuin aikaväleihin. Sähköisessä asiakasportaalissa on ilmoitettava erittely toteutuneista hinnoista ja toteutuneesta asiakkaan kulutuksesta, sillä ajallisella tarkkuudella kuin hinta on sopimuksen mukaisesti muuttunut. Asiakkaalla on oltava asiakasportaalissa annettujen tietojen perusteella mahdollisuus itse tarkistaa, onko laskussa esitetty laskutusjakson ajalta laskettu painotettu keskihinta oikein. Jos tarkempi erittely hinnoista ja kulutusmääristä on saatavissa yhtiön verkkosivujen kautta, asiakkaalle tulee mobiiliselvityksessä kertoa mistä erittely on löydettävissä.

3.2 Laskuerittelymääräyksen 7 §

Laskuerittelymääräyksen 7 § koskee laskutustietojen antamistiheyttä.

Määräyksen 7 §:n 1 momentin mukaan, jos asiakkaalla on etäluettava mittari, tosiasialliseen kulutukseen perustuvat täsmälliset laskutustiedot on annettava asiakkaalle vähintään kerran kuukaudessa.

Määräyksen 7 §:n 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan asettaa asiakkaan saataville internetin tai sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön kautta. Tällöin tiedot on päivitettävä sähkökaupassa ja sähköntoimitusten selvityksessä noudatettavasta tiedonvaihdosta annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen (839/2021) 11 §:n mukaisessa aikataulussa.

Energiavirasto toteaa, että laskuerittelymääräyksen 7 §:ssä edellytetään, että asiakkaalle annetaan vähintään kerran kuukaudessa tiedot, joiden avulla hänen on mahdollista seurata kulutustaan sekä reagoida ja tehdä esimerkiksi tarpeelliseksi katsomiaan energiansäästötoimenpiteitä. Sähkön vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan vastuulla on varmistaa, että asiakkaan saatavilla ovat tässä tarkoitetut laskutustiedot riippumatta siitä, asetetaanko laskutustiedot asiakkaiden saataville internetin tai sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihtoyksikön kautta. Sähkön vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan on varmistuttava, että 1 momentissa tarkoitetut tiedot ovat saatavilla sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihtoyksikön kautta ennen kuin se osoittaa 2 momentissa tarkoitetulla tavalla tiedot asetettavaksi asiakkaan saataville sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihtoyksikön kautta.

Energiavirasto toteaa, että laskuerittelymääräyksen 7 §:ssä ei edellytetä esimerkiksi kuukausittaiseen maksamiseen perustuvaa laskutusrytmiä vaan laskutusrytmistä voidaan edelleen sopia asiakkaan kanssa ottaen huomioon mitä sähkömarkkinalaissa säädetään.

Sähkömarkkinalain muuttamisesta annetun lain (497/2023) 3 §:n 39 kohdan mukaan laskutustiedoilla tarkoitetaan tietoja, jotka esitetään loppukäyttäjän laskussa, ei kuitenkaan maksukehotusta. Säännös vastaa tältä osin sähkön sisämarkkinoista annetun direktiivin 2019/944/EU 2 artiklan 21 kohtaa. Kyseisen direktiivin liitteen I 2 kohdan d alakohdan mukaan, jos loppuasiakkaalla on mittari, joka on operaattorin etäluettavissa, tosiasialliseen kulutukseen perustuvat täsmälliset laskutustiedot on annettava vähintään kerran kuukaudessa; tällaiset tiedot voidaan myös asettaa saataville internetin kautta ja ne on päivitettävä niin usein kuin käytettävät mittauslaitteet ja järjestelmät sen mahdollistavat.

Energiavirasto toteaa, että sähkömarkkinalainsäädäntö mahdollistaa, että loppukäyttäjän laskutus perustuu arvioituun kulutukseen tilanteissa, joissa mittaus ei ole ollut mahdollista tai mittaustietoja ei ole ollut saatavilla teknisistä syistä. Tällaisissa tilanteissa laskuerittelymääräyksen 8 §:n mukaiset tiedot voidaan antaa käytettävissä olevilla mittaustiedoilla. Jos täsmällisten mitattujen tietojen saaminen ei ole ollut teknisistä syistä mahdollista, tiedot voivat sisältää myös arvioituja tietoja, jolloin tiedot on korjattava, jos mittaustietoihin tulee korjauksia.

3.3 Laskuerittelymääräyksen 8 §

Laskuerittelymääräyksen 8 § koskee aiempaa kulutusta koskevien täydentävien tietojen saatavuutta.

Määräyksen 8 §:n 1 momentin mukaan verkonhaltijan on ilman aiheetonta viivästystä luovutettava loppukäyttäjälle ja sähköntuottajalle tai näiden nimeämälle taholle jäljennös loppukäyttäjän tai sähköntuottajan omaa sähkönkäyttöä ja sähköntuotantoa koskevista mittaus- ja kulutustiedoista. Verkonhaltijan on luovutettava mittaus- ja kulutustiedoista kumulatiiviset tiedot vähintään kolmen edeltävän vuoden ajalta tai sähköverkkosopimuksen alkamisesta lähtien, jos siitä on kulunut tätä lyhyempi aika. Tietojen on vastattava aikavälejä, joiden osalta säännöllisin välein annettavat laskutustiedot on tuotettu.

Määräyksen 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista on annettava yksityiskohtaiset tiedot käyttöajan mukaan vähintään kultakin päivältä,

13.2.2024

viikolta, kuukaudelta ja vuodelta. Näiden tietojen on oltava loppuasiakkaiden saatavilla sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön, jos se on sähkömarkkinalain 75 e §:n 4 momentin tarkoitetulla tavalla osoitettu tietojen luovuttajaksi, internetin tai mittariliittymän välityksellä. Kyseisten tietojen on katettava vähintään 24 edeltävän kuukauden mittainen ajanjakso tai ajanjakso sähköverkkosopimuksen alkamisesta lähtien, jos siitä on lyhyempi aika.

Jakeluverkonhaltijan on annettava 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista yksityiskohtaiset tiedot käyttöajan mukaan vähintään kultakin päivältä, viikolta, kuukaudelta ja vuodelta. Jakeluverkonhaltija voi antaa kyseiset tiedot myös tarkemmin, kuten tunti- tai varttitasolla. Kyseiset yksityiskohtaiset tiedot asetetaan asiakkaan saataville usein joko verkonhaltijan omassa tai datahubin asiakasportaalissa. Määräyksen 8 §:n 1 momentin mukaisten yksityiskohtaisten tietojen asettaminen asiakkaiden saataville voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että asiakasportaalissa voi helposti valita näkymän päivä-, viikko-, kuukausi tai vuosijaottelulla. Asiakas voi siten itse laskea yksityiskohtaisia tietoja haluamiltan aikaväleiltä.

Lisätietoja asiasta antaa juristi Sari Broman, puh. 029 5050 039, sari.broman@energiavirasto.fi.

Jakelu Energiateollisuus ry
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö/Energiaosasto
Suomen Omakotiliitto ry
Kuluttajaliitto ry
Paikallisvoima ry